

Rekenkamercommissie Gemeente De Ronde Venen

Jaarverslag 2022 en

Jaarplan 2023

Inhoudsopgave

Samenstelling Rekenkamercommissie	3
1. Inleiding	4
2. Wat waren we van plan in 2022?	5
3. Wat hebben we gedaan in 2022?	5
4. Wat gaan we doen in 2023?	6
5. Financiën	7
6. Tot slot	8

Samenstelling Rekenkamercommissie De Ronde Venen in 2022 en 2023

Samenstelling Rekenkamercommissie De Ronde Venen:

De heer dr. ir. A.J.H. Smets (voorzitter) benoemd 1 mei 2019

Mevrouw drs. B. Lettinga, benoemd 1 mei 2019, eindigt per 1 mei 2023

Mevrouw drs. A. Eling, benoemd 1 oktober 2020, eindigt per 1 mei 2023

Secretaris:

Mevrouw L. van Harmelen, Msc.

1. Inleiding

Bijdragen aan lerende organisatie

De Rekenkamercommissie De Ronde Venen wil graag bijdragen aan een goede besluitvorming van de gemeenteraad van De Ronde Venen. De commissie doet dit door onderzoeken naar de effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van beleid(suitvoering). De controle op de rechtmatigheid van de jaarrekening is overigens voorbehouden aan de accountant.

De Rekenkamercommissie De Ronde Venen gaat uit van autonomie in betrokkenheid. De Rekenkamercommissie kiest onderwerpen die leven in de maatschappij of in de gemeenteraad. Jaarlijks kan de Rekenkamercommissie 1 of 2 onderzoeken uitvoeren.

Doorwerking van rapportages is daarbij een belangrijk element. Vandaar dat de RKC op zoek is naar methodes van onderzoek waarmee de doorwerking van onderzoeken kan worden bevorderd. Dat doet ze o.a. door te luisteren naar de wensen van de raad en aansluiting te zoeken bij de gemeentelijke organisatie. Relevant hierin is dat de RKC niet zozeer op zoek is naar het oordeel “dit is goed of fout”, maar vooral naar “waar zijn de dilemma’s en knelpunten in de uitvoering van het beleid?” Op deze wijze wil de RKC bijdragen aan een lerende organisatie.

Actualiteit, maatschappelijke relevantie en onderdeel van besluitvorming.

Dat eerder onderzoek van de Rekenkamercommissie nog niet aan actualiteit heeft ingeboet blijkt uit de rapportage die de NOS samen met RTV Utrecht heeft gemaakt over de inrichting van de Vinkeveense Plassen¹: Is de natuur nu van de vogels en de vissen? Of is deze natuur om gebruikt te worden door mensen voor vakantiehuisjes, glijbaan, barbecue en hangmat?

De toekomst van de legakkers in het Groene Hart, meer specifiek in de Vinkeveense Plassen was hierbij het centrale thema in de actualiteit bij de verkiezingen van afgelopen maart, maar ook een vraag die meer dan 10 jaren speelt in de gemeente De Ronde Venen.

De Rekenkamercommissie heeft in 2018 onderzoek gedaan naar de handhaving in het plassengebied. Toen al was de aanbeveling om (middels het nieuwe bestemmingsplan) duidelijke keuzes te maken over de planologische mogelijkheden op de legakkers in het Plassengebied en het toezicht en handhaving daarop. Het rapport is nog te raadplegen op de website:

https://gemeente.derondevenen.nl/Bestuur_en_organisatie/Adviescommissies/Rekenkamercommissie

2. Terugblik 2022

In 2022 had de RKC het voornemen om een groot onderzoek en een klein onderzoek te starten en grotendeels af te ronden. De intentie van de RKC is dat er altijd een onderzoek loopt; in de praktijk betekent dit dat een tweede onderzoek wordt gestart wanneer het eerste onderzoek reeds gevorderd is.

De Rekenkamercommissie heeft in 2022 onderzoek gepland naar twee maatschappelijk en bestuurskundig belangrijke onderwerpen:

1. Informatiebeveiliging

¹ <https://nos.nl/artikel/2467190-voor-wie-is-de-ruimte-op-de-vinkeveense-plassen-de-natuur-of-de-mens>

2. Woonbeleid

Het eerste onderwerp vonden we belangrijk, omdat er steeds meer organisaties in hun bedrijfsvoering worden beïnvloed door aanvallen van buiten, waarbij grote schade aan de belangen van het functioneren van de gemeente en haar burgers en bedrijven op is getreden. Het tweede onderzoek is maatschappelijk een relevant onderwerp, omdat het de aangaat en omdat er steeds meer sprake is van niet zo zeer een woningmarkt, maar een woningcrisis. Een indicatie daarvan is de toename van het aantal daklozen van 20.000 naar 40.000 in een paar jaar tijd. De vraag luidt dan als snel: 'Hoe kunnen we het verschil tussen vraag en aanbod op de woningmarkt verminderen?'

Beide hierboven genoemde onderzoeksonderwerpen zijn tot stand gekomen na voorleggen aan het presidium. Het onderzoek naar het woonbeleid was al eerder geopperd door enkele politieke partijen, maar toen kreeg het onderzoek naar Dorpshuizen voorrang. Het onderzoek naar informatiebeveiliging kon eveneens rekenen op instemming vanuit deze raadsvertegenwoordiging.

Omdat beide onderwerpen een praktijkonderzoek met meerdere onderzoeksobjecten vergen, is overigens geen sprake van een klein en groot onderzoek; de onderzoeken zijn qua grootte ongeveer gelijk. Beide onderwerpen zijn uitbesteed aan een extern onderzoeksbureau, elk na een offerte door drie bureaus, en onder begeleiding van de Rekenkamercommissie. De planning was om een van de onderzoeken in de herfst 2022 te presenteren aan de raad en de volgende aan het einde van 2022. Deze planning is niet geheel behaald; Beide onderzoeken zijn eind 2022 gepresenteerd aan de raad.

Onderzoek Informatiebeveiliging

In 2022 is het onderzoek naar de informatiebeveiliging afgerond. De Rekenkamercommissie heeft hiertoe de onderzoeksopzet bepaald, offertes uitgevraagd, een onderzoeksbureau geselecteerd, het onderzoekproces begeleid en een toelichting gegeven in de raadscommissie.

De hoofdvraag van dit onderzoek is of de gemeente De Ronde Venen haar informatiebeveiliging op orde heeft. Daarbij gaat het om de veiligheid van gegevens en het beschermingsniveau van het gemeentelijke netwerk. Het doel dat de Rekenkamercommissie nastreeft is, op hoofdlijnen en waar nodig, te bevorderen dat de door de gemeente beheerde informatie in veilige handen is. Ook wil de Rekenkamercommissie de bewustwording voor dit onderwerp vergroten.

De conclusies en aanbevelingen in het onderzoeksrapport zijn gedaan tegen de achtergrond dat de gemeentelijke dienstverlening plaatsvindt in een continu veranderende IT-landschap. Dit vergt blijvend aandacht en investeringen. De bevindingen geven aanleiding tot een positieve hoofdconclusie: de gemeente De Ronden Venen onderneemt de stappen om te voldoen aan de eisen die aan de uitvoering van informatiebeveiligings- en privacybeleid gesteld mogen worden. Een belangrijke aanbeveling is dat er binnen deze dynamiek door de gemeente ook nog stappen gezet moeten (blijven) worden.

Onderzoek Woonbeleid

De Rekenkamercommissie heeft ook met betrekking tot dit onderzoek de onderzoeksopzet bepaald, offertes uitgevraagd, een onderzoeksbureau geselecteerd, het onderzoekproces begeleid en een toelichting gegeven in de raadscommissie.

De hoofdvraag is of de gemeente op het gebied van wonen optimaal gebruik maakt de wet om de volkshuisvestelijk vraagstukken op te lossen. Dit onderwerp is zeer actueel, omdat de tekorten flink zijn opgelopen, maar ook omdat het rijk een nieuwe woningwet aan het opstellen is om de gemeente andere instrumenten te geven om het woonbeleid vorm te geven. Dan is het extra gunstig dat de gemeenteraad op de hoogte is van de mate waarin de huidige instrumenten al dan niet worden ingezet en welke factoren belangrijk zijn bij de besluitvorming door burgers, bedrijven en corporaties bij de totstandkoming van woningen, maar ook van voorzieningen als zorg en welzijn.

Uit het onderzoek bleek dat de gemeente het instrumentarium goed inzet en benut. Ook zijn er aanbevelingen om het gebruik te optimaliseren, waaronder de formulering van doelstelling op wonen en zorg en in de monitoring van beleid.

Overigens is het rijk in 2023 gestart met het opstellen van een Wet Versterking Regierol op de Volkshuisvesting, die tevens wordt gelieerd aan de Omgevingswet. Hierin kunnen instrumenten worden opgenomen, om overheidsdoelen meer kansen op doorwerking te bieden.

3. Wat gaan we doen in 2023?

Rekenkameronderzoek Uitstroom Bijstand ofwel Participatiewet

In de eerste maanden van 2023 hebben we een onderzoeksvoorstel gemaakt over de duurzame uitstroom uit de bijstand. Een veronderstelling is dat de arbeidsmarkt op dit moment zodanig krap is dat dit de uitstroom uit de bijstand kan faciliteren. Duidelijk is dat de Participatiewet niet alleen gaat over uitstroom, maar ook over deelname aan het maatschappelijk verkeer. De ladder van participatie speelt hierbij een rol. Het streven is dat burgers in de bijstand een trede hoger komen op de participatieladder, met oog op uitstroom naar (beschut) werk of scholing. Of dit in de praktijk daadwerkelijk het geval zal zijn, moet ons onderzoek nog uitwijzen. BMC gaat voor de Rekenkamercommissie aan de slag met een onderzoek naar deze problematiek. In een bijeenkomst met raadsleden bleek dat onderzoek naar dit onderwerp op steun kon rekenen.

Het onderzoeksvoorstel is inmiddels besproken met de ambtelijke organisatie, de offertes zijn beoordeeld en nu zijn we gestart met het onderzoek. Na de periode van deskresearch, interviews en dataverwerking, volgt een kwantitatieve vergelijking van situatie in De Ronde Venen met die in andere gemeenten. Daarna volgt het opstellen van een conceptrapportage. Daarna wordt om een ambtelijke en bestuurlijke reactie gevraagd. De reacties worden verwerkt in een eindversie en voorzien van conclusies en aanbevelingen. Tenslotte volgt een presentatie van het onderzoek en de aanbevelingen aan de raad. De planning is om dit onderzoekstraject in najaar 2023 af te ronden.

Rekenkameronderzoek Klantreis bewoners en bedrijven bij gemeente De Ronde Venen

Voor het zomerreces zullen we een onderzoek opzetten naar het onderwerp Klantreis. Dit betreft de vraag hoe de inwoners zich in hun contact met de gemeente behandeld voelen. Dit onderwerp moet nog ingekaderd worden tot contacten op een bepaald beleidsveld. We kunnen bijvoorbeeld kiezen voor de manier waarop meldingen over de openbare ruimte worden afgehandeld, de WMO-aanvragen of contacten met Burgerzaken voor het doen van allerhande aangiftes of aanvragen van documenten. We hebben na raadpleging van een vertegenwoordiging van de raad voor het onderwerp Klantreis gekozen. De doorlooptijd moet nog bepaald worden.

Uitvoeren van de nieuwe wet versterking decentrale rekenkamers

Omdat de Rekenkamercommissie in De Ronde Venen al uit alleen externe leden bestaat, is de impact van de wetswijziging voor de Rekenkamercommissie beperkt. Het betreft vooral een uitbreiding van de bevoegdheden en een aanpassing van de benoemingstermijnen. Dit jaar gaan we werken aan het opstellen van een nieuwe verordening, waarmee er geen sprake meer is van een Rekenkamercommissie maar van een Rekenkamer. Hiermee zullen we voldoen aan de nieuwe wet aangaande de onafhankelijkheid van de Rekenkamerfunctie. Hierbij draagt het rijk de gemeenten op leden voor de Rekenkamer te benoemen die onafhankelijk zijn voor een periode van 6 jaar, met mogelijke verlenging van 6 jaar.

Werving en selectie

We hebben samen met vertegenwoordigers van de gemeenteraad van De Ronde Venen afspraken gemaakt over het opstellen en uitzetten van een vacature. Dit is voor de werving van een nieuw lid voor de Rekenkamer door het einde van de termijn van mevrouw Lettinga per 1 mei 2023. Hiertoe hebben we tevens sollicitatiegesprekken gepland. Ook mevrouw Eling heeft aangegeven te zullen stoppen als lid van de Rekenkamercommissie per 1 mei. Zodra vervanging voor mevrouw Lettinga gevonden is, zal het sollicitatieproces voor de vervanging van mevrouw Eling gestart worden.

Na de benoeming van de nieuwe leden beschikt de Rekenkamer weer over drie onafhankelijke leden.

De benoeming van het eerste nieuwe lid en de nieuwe verordening zullen gelijktijdig middels een raadsvoorstel aan de raad aangeboden worden.

4. Financiën

De Rekenkamercommissie De Ronde Venen heeft een budget van 49.000 euro. Het financieel overzicht 2022 en 2023 ziet er als volgt uit:

	2022	begroting	werkelijk	resterend budget
Vergoeding leden RKC		6.300	4.800	1.500
Overige goederen en diensten		42.200	16.391	25.809
Contributies en lidmaatschappen		500	395	105
Presentiegelden com. reis verblijf		0	5.400	-5.400
Totaal		49.000	26.986	22.014

2023	begroting		
Vergoeding leden rek.cie.	6.300		
Overige goederen en diensten	42.000		
Contributies en lidmaatschappen	500		
Presentiegelden com. reis verblijf	0		
Totaal	49.000		

De Rekenkamercommissie heeft de wens om transparanter en overzichtelijker over de financiën te rapporteren en zal in gesprek gaan over een mogelijke wijziging van deze posten. De inschatting van de Rekenkamercommissie is dat een factuur niet goed terecht is gekomen, want de Rekenkamercommissie heeft vooraf de inschatting gemaakt het budget vrijwel volledig uit te nutten en dat beeld past ook bij de uitgebrachte offertes en afgeronde trajecten.

5. Tot slot

De leden van de Rekenkamercommissie De Ronde Venen zullen in de nieuwe samenstelling ook in 2023 met veel enthousiasme de gemeenteraad ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende taak door onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.